

Høringsinnspill til Familie- og kulturkomité

Norges Døveforbund har kommentarer til flere kapitler og poster, for eksempel Kap. 326, post 73 Språktiltak, og Kap. 335, Medieformål, post 71 Mediestøtte.

Det er med stor glede vi ser at Teater Manu får økt støtte i statsbudsjettet. Videre er det veldig hyggelig å se at de andre minoritetsspråkene, spesielt de samiske språkene, har fått økt tilskudd. Norges Døveforbund er svært tilfreds med dette, da de utgjør en viktig bærebjelke i samfunnet. Vi minner om at norsk tegnspråk har samme status som de samiske språkene etter språkloven som trådte i kraft 1. januar 2022, men vi har ikke sett mye til økningen enda, bortsett fra Teater Manus økte tilskudd. I juni 2023 har det blitt publisert en NOU om norsk tegnspråk. NOU 20:2023 “Tegnspråk for livet – forslag til en helhetlig politikk for norsk tegnspråk”. I NOUen står det veldig mye bra og vi Døveforbundet støtter alle tiltakene, men så langt så er den eneste oppfølgingen at Teater Manu har fått økt tilskudd med 2 millioner. Dette er et steg i riktig retning, men vi og NOUen mener at de trenger 1 million ekstra. Totalt 3 millioner.

Generelt så ønsker Norges Døveforbund bedre oppfølging av NOU 20:2023 “Tegnspråk for livet” enn det har vært til nå. Det eneste de har gjort på 16 måneder (siden NOUen ble publisert juni 2023) var å øke tilskuddet til Teater Manu.

Mange av tiltakene haster, og vi framhever noen av tiltakene:

- Legge til rette for at sivilsamfunnet styrker sin tillitsbyggende kraft. I vårt hørings svar foreslår vi å styrke lokale døve/tegnspråkforeninger, da de i mange steder er den eneste tegnspråklige aktøren i nærmiljø. Vi foreslår 2 millioner til en foreningskonsulent som administrerer fra Norges Døveforbund sentralt, som skal styrke døve/tegnspråkforeningene slik at de kan være til støtte for lokalsamfunnet i spørsmål om døve, hørselshemmede og tegnspråklige. Videre foreslår vi at alle landets 19 døve/tegnspråkforeninger får 1 million kroner hver til en full stilling som jobber i foreningen. I dag drives mange foreninger kun av frivillige. De rapporterer til oss at det er svært vanskelig å få økonomisk tilskudd fra kommunen, så det må være statlig bevilgning.
- Etablere et nasjonalt senter for tegnspråk i opplæring, som foreslått i NOU “Tegnspråk for livet”. Vi ser at samene har fått 11,3 millioner til opplæringscentre i de samiske språkene i dette statsbudsjettet. Det kommer i tillegg til de tilskuddene som de allerede har fått. Vi ønsker ett tegnspråksenter. Regjeringen skriver: “Ei satsing på språksenter er òg ei naturleg oppfølging av fleire av forslaga i

Hjertespråket (NOU 2016: 18).” Samene har ikke ett nasjonalt språksenter, men flere regionale. Det er litt komplisert å regne på budsjettet deres, men ut ifra våre beregninger er det foreslått 11,3 millioner ekstra i statsbudsjett 2025 til disse sentrene. Det har ikke gått noen midler til tegnspråksenter og vi har ingen til tross for at vi har den samme statusen som samiske språkene og norsk tegnspråk snakkes av like mange som alle de tre samiske språkene til sammen. Vår beregning viser at det er 25.000 tegnspråklige i Norge. Det er cirka 25.000-30.000 samisktalende.

- Utvalget i NOU-en foreslår at lov om økonomisk støtte til mediene gjennomgås med formål om å se om loven er tilpasset støtte til tegnspråklige medier. Formålet med et slikt tiltak vil være å øke mediemangfoldet, bidra til å bygge en tegnspråklig offentlighet og styrke norsk tegnspråk i mediene. Vi fremhever denne setningen fra NOUen: “Å legge til rette for mangfoldig utvikling av innhold i mediesektoren og kulturlivet krever at ulike språklige uttrykk synliggjøres og blir tilgjengelig”. Våre tall viser at vi er cirka 25.000 tegnspråklige i Norge. Det er omtrent samme antall som de samiske språkene samlet. Samiske aviser kan i 2025 søke om 44 millioner kroner i mediestøtte. Vi mener derfor at tegnspråklige medier bør kunne søke om det samme. Da kan det utvides blant annet nyheter på tegnspråk om tegnspråkmiljø, som vi har i Sverige og Danmark.

Disse er kun noen av de 65 tiltakene i NOUen, og vi forventer at departementet følger opp flere av dem i tillegg til de tre som vi har nevnt.

Med vennlig hilsen

Petter Noddeland
Generalsekretær

Sindre Svindal
Interessepolitisk medarbeider